

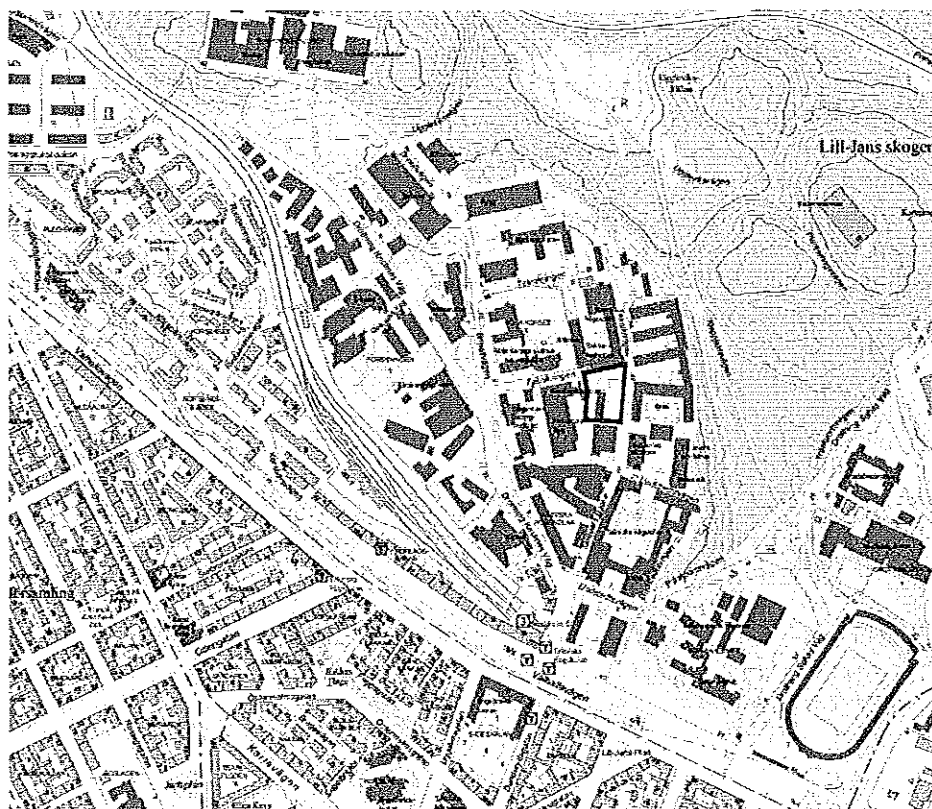
STADSBYGGNADSKONTORET

PLANAVDELNINGEN
Martin Edfelt
Tfn +46 08-508 27 219

SAMRÅDSHANDLING
DNR 2012-06283-54
2012-12-07
1(23)

Östermalms stadsdelsförvalning
Registraturet/Kansliet
2012-12-14
Dnr 2012-td1-158

Planbeskrivning Detaljplan för Norra Djurgården 1:49 i stadsdelen Norra Djurgården, S-Dp 2012-06283

Godkänt dokument - Nina Åman, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2012-12-10, Dnr 2012-06283

Innehåll

Planbeskrivning Detaljplan för Norra Djurgården 1:49 i stadsdelen Norra Djurgården, S-Dp 2012-06283	1
Inledning	3
Handlingar	3
Planens syfte och huvuddrag	3
Plandata	4
Tidigare ställningstaganden	4
Förutsättningar	5
Geotekniska förhållanden	5
Hydrologiska förhållanden	6
Befintlig bebyggelse	6
Landskapsbild/stadsbild	7
Kulturhistoriskt värdefull miljö	7
Gator och trafik	9
Störningar och risker	10
Planförslag	11
Ny bebyggelse	12
Gator och trafik	13
Teknisk försörjning	14
Gestaltungsprinciper	15
Konsekvenser	19
Behovsbedömning	19
Landskapsbild/ stadsbild	20
Kulturhistoriskt värdefull miljö	21
Störningar och risker	21
Ljusförhållanden och lokalklimat	21
Barnkonsekvenser	21
Tidplan	22
Genomförande	22
Organisatoriska frågor	22
Verkan på befintliga detaljplaner/områdesbestämmelser	22
Fastighetsrättsliga frågor	22
Ekonomiska frågor	22
Tekniska frågor	23
Genomförandetid	23

Inledning

Handlingar

Planhandlingar

Planförslaget består av plankarta med bestämmelser. Till planen hör denna planbeskrivning.

Utredningar som tagits fram under planarbetet är:

- Antikvarisk konsekvensanalys, OSQUARSTERRASSEN – nybyggnad i anslutning till KTH 43:10 (AIX 2012-10-02)
- Utlåtande parkeringsbehov, KTH Campus, nybyggnad vid B 43:10 (Jan Croon, Akademiska Hus, Bengt Sedvall KTH, 2012-10-22)
- Gestaltungsbeskrivning. (AIX 2012-11-16)

Medverkande

Planen är framtagen av Martin Edfelt (handläggare plan) och Lina Hallberg (karttekniker plan) samt Olof Graner (Lantmätare)

Akademiska Hus genom Anders Rosquist och Per Eriksson har beställt planen. KTH medverkar genom Maria Granath och Bengt Sedvall.

Underlag är hämtade från AIX (Sven Ahlenius, Erik Pramborg och Julia Gudiel Urbano (arkitekter) och Lina Karlsson (antikvariskt sakkunnig) samt från Tengbom, Jörgen Orback och Anna-Karin Skoog (landskapsarkitekter)

Flygfoto, planområdet markerat med rött

Planens syfte och huvuddrag

Planens syfte är att möjliggöra byggnation av kontors- och undervisningsbyggnad på Norra Djurgården 1:49. I byggnadens bottenvåning skall inrymmas lokaler med verksamhet som är utåtriktad. Byggnaden skall anpassas efter den byggnadsminnesförklarade 43:10. Ambitionen är att skapa en byggnad med hög arkitektonisk kvalitet som bildar ett tillskott till KTH Campus och dess högklassiga arkitektur. Planen syftar också till att reglera byggnadens utformning för att låsa fast kvaliteter som byggnadens form, fasadens arkitektoniska kvalitet och anpassningen till byggnadsminnet.

Plandata

Planområdet ligger inom KTH campusområde, ca 360 meter norr om Tekniska Högskolans Tunnelbanestation. Planområdet ligger centralt på KTHs område längs Teknikringen i förlängningen av Osquars backe. Planområdet ligger inom del av fastigheten Norra Djurgården 1:49. Planområdet omfattar nybyggnaden samt byggnad 43:10 och omfattar ca 3850 m².

Byggnad 43:10 är klassad som byggnadsminne sedan 1935.

Markägoförhållanden

Fastigheten är betecknad som kronojord för vilken Statens Fastighetsverk har förvaltningsansvar. Den brukas med tomträtt av Akademiska hus AB.

Tidigare ställningstaganden

Översiktsplan

Promenadstaden – Översiktsplan för Stockholm

Planområdet ligger inom KTH Campus som är en viktig del i Vetenskapsstaden tillsammans med bland annat Stockholms universitet och KI. Flera projekt pågår just nu som syftar till att förbättra de fysiska kopplingarna mellan de olika delarna inom vetenskapsstaden i syfte att öka Stockholms konkurrenskraft. Några av dessa projekt är Albano och Hagastaden.

Detaljplan

Områdesbestämmelse Ob 87032

Utökad bygglovplikt för

färga om byggnader

byta fasadbeklädnad och takmaterial

göra andra ändringar som avsevärt påverkar byggnadens yttre utseende

göra tillbyggnader

Skyldighet att söka rivningslov

Byggnader som är särskild värdefulla får inte förvanskas (3:12)

Riksintressen och fornlämningar

Stockholms innerstad med Djurgården är av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap 6 § MB. Området angränsar till Kungliga Nationalstadsparken som är av riksintresse enligt miljöbalken 4 kap 7 §.

Inga kända förekomster av fornlämningar finns inom planområdet. Påträffas fornlämningar ska detta anmälas till Länsstyrelsen.

Byggnadsminne

Byggnaderna 043:001-003, 006, 010 och 015 inom KTH är enskilda byggnadsminnen sedan 1999. Innan dess var de statliga byggnadsminnen enligt FSBM sedan 1935.

Förutsättningar

Mark och vegetation

Platsen idag består av främst hårdgjorda ytor med en asfalterad parkeringsyta och gata. Vegetationen inom området utgörs av naturmark och parkmark med gräsytor och träd i anslutning till hårdgjorda ytor. I den norra delen finns ett trädbestånd med 5 ekar.

Vid parkeringen finns en björk och en rödblomming kastanj. Samtliga träd uppvisar skador och angrepp pga misskötsel och en stressande miljö.

En ek är större och åldern uppskattas till ca 100 år.

Träden är bedömda i trädinventering gjord av Naturvårdsbyrån Orback AB, 2009.

Teknikringen sedd från norr, byggnad 43:10 till höger

Längs Teknikringen finns dubbla rader av koniskt formklippta avenbokar och häckar som avgränsningar. Dessa avenbokar skapar ett sammanhängande rum med Osquars Backe i söder och som inramningsstöd för KTHs ursprungliga tegelbyggnader. Intill avenbokarna finns formklippta häckar.

Mindre gräsytor omger parkeringsytorna.

Byggnaden inom tomten benämnd 43:10 ligger idag nedsänkt med murar och slänter i både väst och öst.

Geotekniska förhållanden

Befintlig jordmån inom hårdgjorda ytor förutsätts vara enligt normenlig gatuöverbyggnad. Jordmånen för park- och gatumarken är troligen generellt sett relativt tunn. Marken i området består i av fyllning, som underlagras av morän på berg. Inom delar av området ligger berget i dagen.

Ny ledningskulvert för datafiber, fjärrvärme och fjärrkyla, vatten, gas, spill och dagvatten är nedlagt i området för ca 10 år sedan.

Risken för ras eller skred är mycket liten. Byggnad 43:10 ligger lägre än omgivande ytor i sydväst och sydost. Stödmurar och slänter omger byggnaden. Inom campusområdet förekommer radon i mark. Radonavledande åtgärder bör vidtas i grundplattan och genom avluftning.

Hydrologiska förhållanden

Översvämningsrisker

Idag finns en lågpunkt där byggnaden är tänkt att placeras. Befintlig byggnad 43:10 ligger lågt och är beroende av ett fungerande dagvattennät.

Markavvattning

Markvattnet på campusområdet tas om hand främst genom rörledningsförläggning.

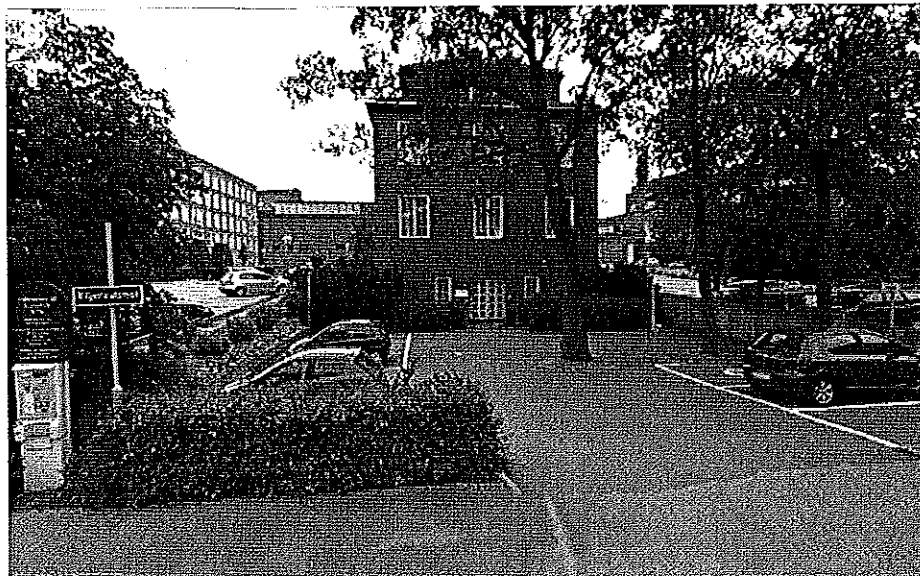
Befintlig bebyggelse

Byggnad 43:10 färdigställdes 1931 som den sista av Erik Lallerstedts nationalromantiska byggnader på KTH Campus. Trots att den är byggd senare än kårhusets funktionalistiska äldsta del är den utformad enligt ett tidigare stilideal. 43:10 ingick inte i den ursprungliga ensemblen med institutionsbyggnader runt gårdar öster om Osquars backe utan var placerad som en friliggande paviljong. Under den stora utbyggnaden av Campus fram till 1970-talet har den integrerats i en ny struktur. 1935 byggnadsminnesförklarades den då nästan nya byggnaden. Interiören är ombyggd i flera omgångar för att passa till dagens verksamheter. Exteriören är intakt, men byggnaden har hamnat i ett helt nytt sammanhang i takt med att byggnader har tillkommit och gatustrukturen förändrats.

Byggnad 43:10 från öster

Byggnaden är uppförd i tre plan med oinredd vind samt med den nedersta våningen delvis utförd som suterrängvåning. Taket är ett säteritak som är beklätt med enkupigt taktegel. Suterrängvåningen är försedd med ett arkadmotiv. Byggnaden är utförd i murat stortegel med samma utseende som övriga byggnader på Kungliga Tekniska Högskolan.

Byggnad 43:10 från norr

Landskapsbild/stadsbild

Kungliga Nationalstadsparken

Området Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården utgör den Kungliga Nationalstadsparken som inrättades 1995. Nationalstadsparken är ett kulturhistoriskt värdefullt område som i sin helhet utgör ett riksintresse enligt 4 kap 7 § MB. KTH Campusområde ingår inte i Nationalstadsparken, men hänsyn bör tas till denna då området gränsar till parken och byggnation i och med det kan påverka parken.

Kulturhistoriskt värdefull miljö

KTH Campusområde är av riksintresse för kulturmiljövården och har formats genom successiv utbyggnad under hela 1900-talet. Området är av arkitektoniskt hög klass och flera byggnader är byggnadsminnesförklarade. Skriften KTH Campus utvecklingsplan 2009 beskriver bebyggelseutvecklingen i området. Öster om Drottning Kristinas väg är bebyggelsen främst uppförd i rött tegel. Området visar stadsplanemässig kontinuitet, samtidigt som den är ett koncentrat av svensk arkitekturhistoria under 1900-talet. Stadsplaneidealen har växlat från det kringbyggda och monumentala, till mer öppna sammanhang, utan att frångå den rumsbildning som är signifikant för campusområdets ursprungliga struktur. Stadsmuseet har bedömt ett flertal byggnader inom området som kulturhistoriskt värdefulla.

Kulturhistoriskt skydd

Bebyggelsemiljön inom KTH-området är utpekad som kulturhistoriskt värdefull och skyddas genom Miljöbalken, Lagen om kulturminnen respektive Plan- och bygglagen.

Området ligger inom Riksintresseområdet för kulturmiljövården AB 119 vilket gör att området lyder under Miljöbalkens 3 kap. 6 §. Området är utpekad som värdekärna med följande motivering: "Institutionsbältet på Norra Djurgården med offentliga institutioner för sjukvård, undervisning, vetenskap, forskning mm placerade i ett bälte i parkmiljö utanför den tätbebyggda staden, vilket är en typisk företeelse i europeiska städer kring sekelskiftet. Flertalet byggnader har synnerligen stort kulturhistoriskt värde."

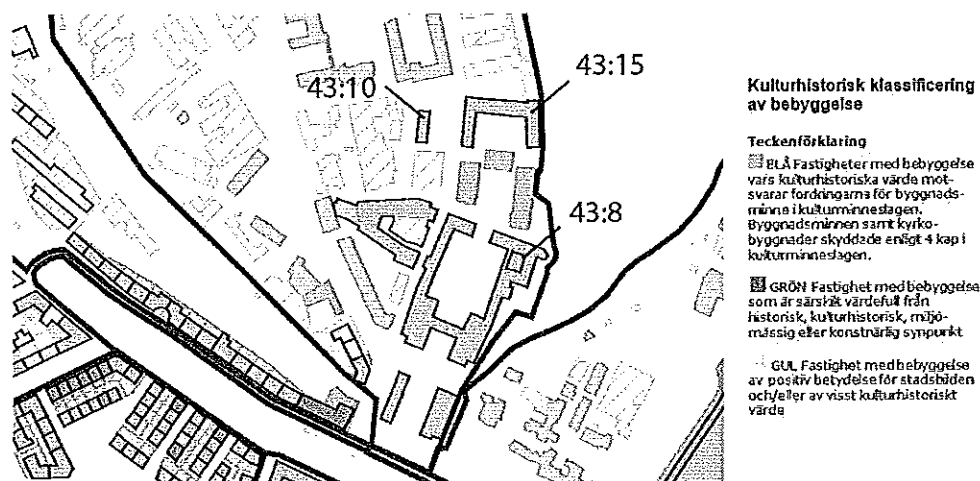
Flera av byggnaderna inom området är enskilda byggnadsminnen och skyddas enligt Lagen om kulturminnen.

För byggnad 43:10 lyder skyddsföreskrifterna tillhörande beslut 1999-01-11 (citat):

1. *Byggnaderna får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.*
2. *Ingrepp får inte göras i stommar, ursprunglig planlösning eller äldre fast inredning, såsom snickerier, räcken, armatur och hisschakt. I rum med dekorativt måleri eller annan utsmyckning är även ytskikten skyddade.*
3. *Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med traditionella byggnadsmaterial, färger och metoder på ett sådant sätt att byggnadernas kulturhistoriska värde inte minskar.*
4. *Exteriörens skulpturala liksom interiörens konstnärliga utsmyckningar skall vårdas och underhållas efter konservatorsprogram som godkänts av Länsstyrelsen.*
5. *De till byggnadskomplexet hörande gårdarna skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets karaktär och autenticitet bibehålls.*

Finns särskilda skäl får Länsstyrelsen lämna tillstånd till ändring av byggnadsminnet som strider mot skyddsföreskrifterna.

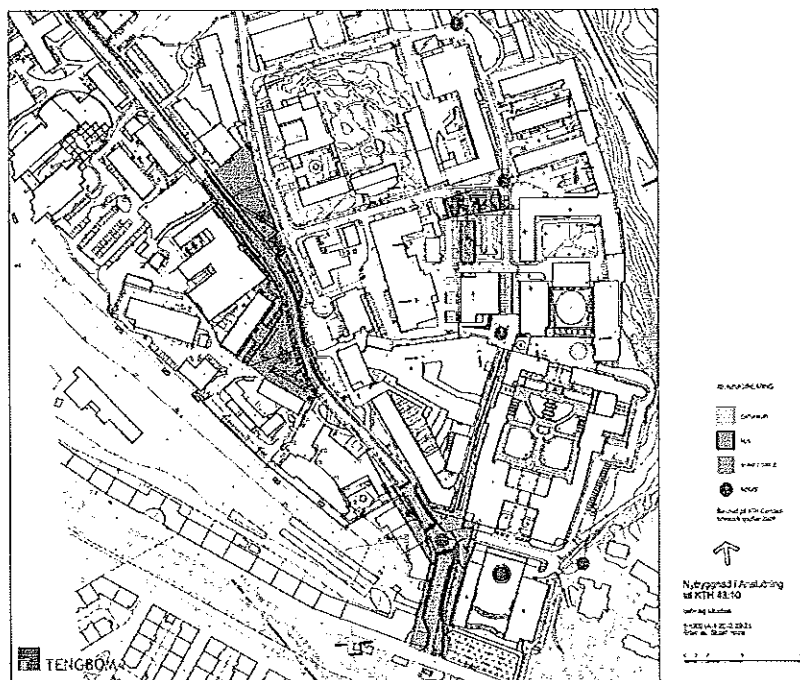
Stockholms stadsmuseum har klassificerat kulturhistoriskt värdefull bebyggelse inom KTH-området. Av dessa är 43:10, 43:8 och 43:15 blåmarkerade och 43:16 grönmärkerad. Det innebär att de fyra byggnaderna omfattas av förvanskningförbudet 8 kap § 13 i Plan- och bygglagen; ”En byggnad (eller bebyggelseområde) som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.”

Kulturhistorisk klassificering. Stockholms Stadsmuseum.

Gator och trafik

Planområdet ligger längs Teknikringen i öster och norr. Gatan i öster är en förlängning av Osquars backe, det centrala stråk längs vilket många rör sig och där många av KTHs utåtriktade verksamheter ligger. Platsen ligger i en viktig korsning som utpekats som en potentiell nod i det framtida Campus utvecklingsplan 2009.

Shared spaces och noder. Illustration: Tengbom

Gatumiljö,

Teknikringen i förlängningen av Osquars backe är belagd med smågatsten med asfalterade trottoarer på båda sidor. Teknikringen är sedan asfalterad och går runt kvarteret i norr likt en ring. Gatans bredd och utseende varierar. Ibland har gatan trottoarer på båda sidor men likväl saknas trottoarer på vissa sträckor. Parkering förekommer inom vissa avsnitt. Gång- och cykeltrafik är prioriterade inom hela campus och gatunätet utvecklas för närvarande till ett mer generellt 'shared space'.

Planområdet ligger centralt i Stockholms innerstad med god anslutning till kollektivtrafik med både tunnelbana och bussar i nära anslutning.

Tillgänglighet

Befintlig byggnad 43:10 har idag en icke tillgänglig entré i söder med en monumentaltrappa. I norr finns en tillgänglig entré.

Distributionstrafik

Planområdets västra del utgörs av en distributionsgata till intilliggande 43:14 och 43:13, Teknikvetenskap.

Störningar och risker

Förorenad mark

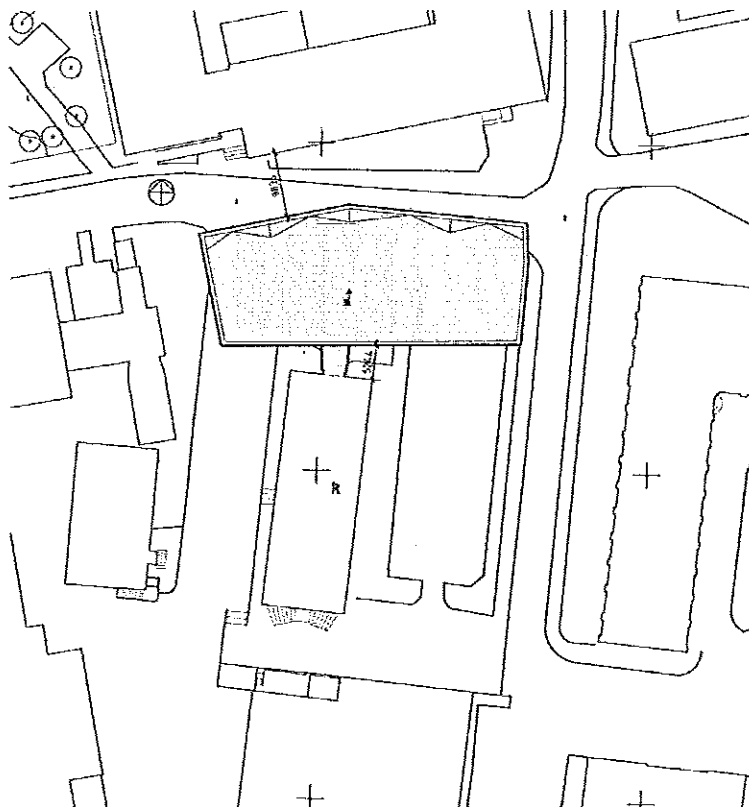
Verksamheter som kan medföra föroreningar i mark har inte förekommit i området.

Buller, vibrationer

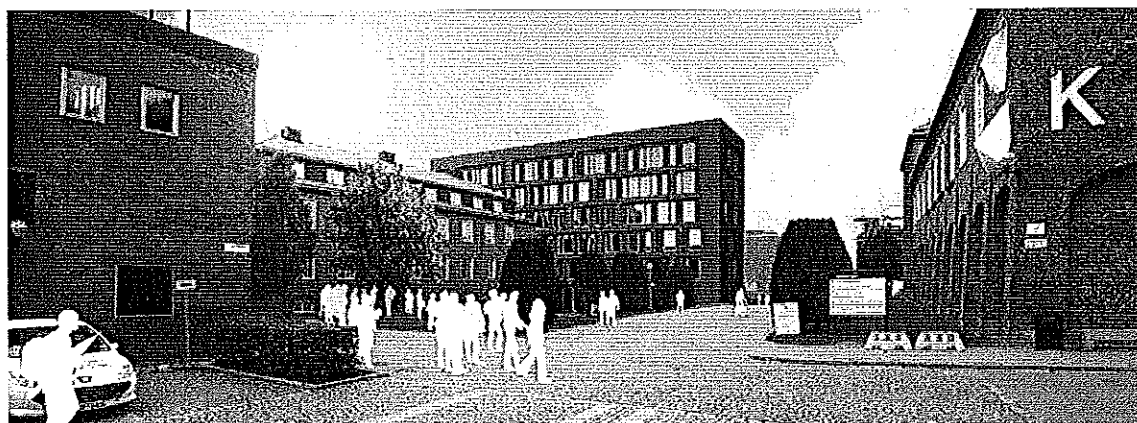
Inga kända bullerkällor finns som skulle påverka en ny bebyggelse. Skulle sådana källor uppdagas under det fortsatta arbetet behöver åtgärder vidtas för att minska deras verkan.

Planförslag

Planförslaget innebär en förtätning av nuvarande stadsstruktur med en ny kontors- och undervisningsbyggnad. Byggnaden är planerad att utföras i 6 plan varav de övre är tänkta för kontorsändamål och de nedre för undervisning. I byggnadens bottenvåning skall publika lokaler finnas för event och annan utåtriktad verksamhet.

Ny byggnad förlås norr om befintlig byggnad 43:10 och utgörs av en vinkelställd lamellbyggnad. Byggnadens placering gör att den avgränsar förplatsen framför 43:10 och bildar ett söder- och västbeläget torgrum.
Situationsplan. AIX.

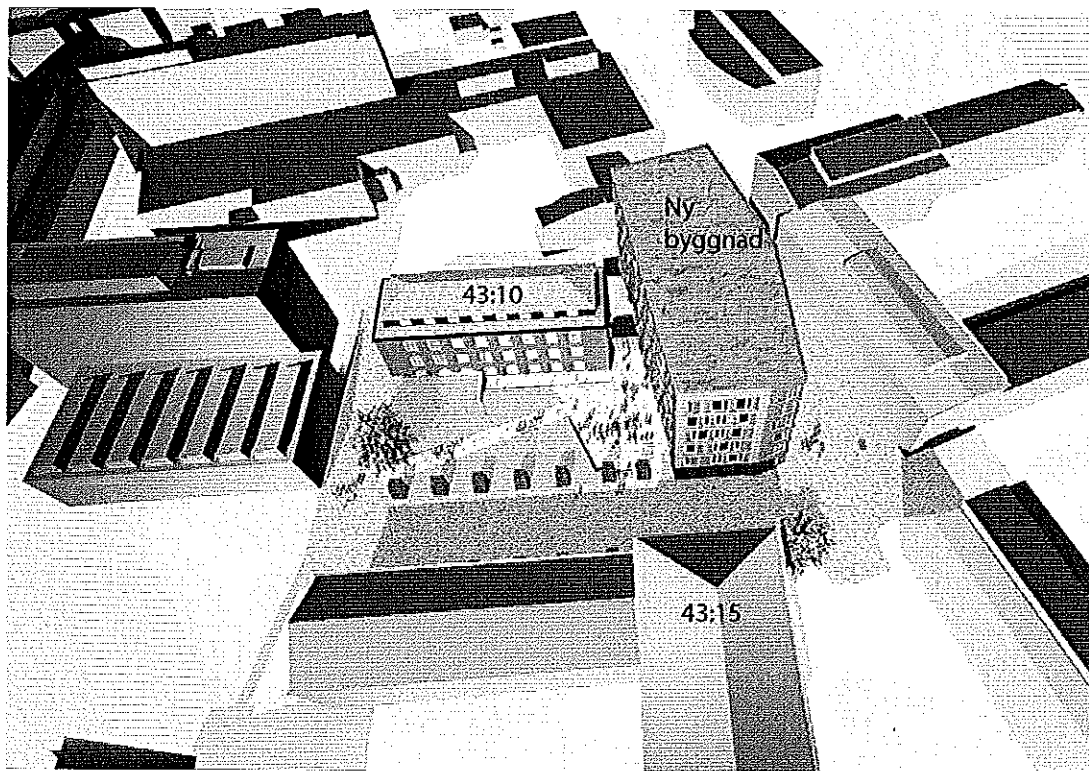
Vy från söder. Montage: AIX

Ny bebyggelse

Byggnaden markerar korsningen vid Teknikringen och anpassar sina fyra sidor till omgivande bebyggelse:

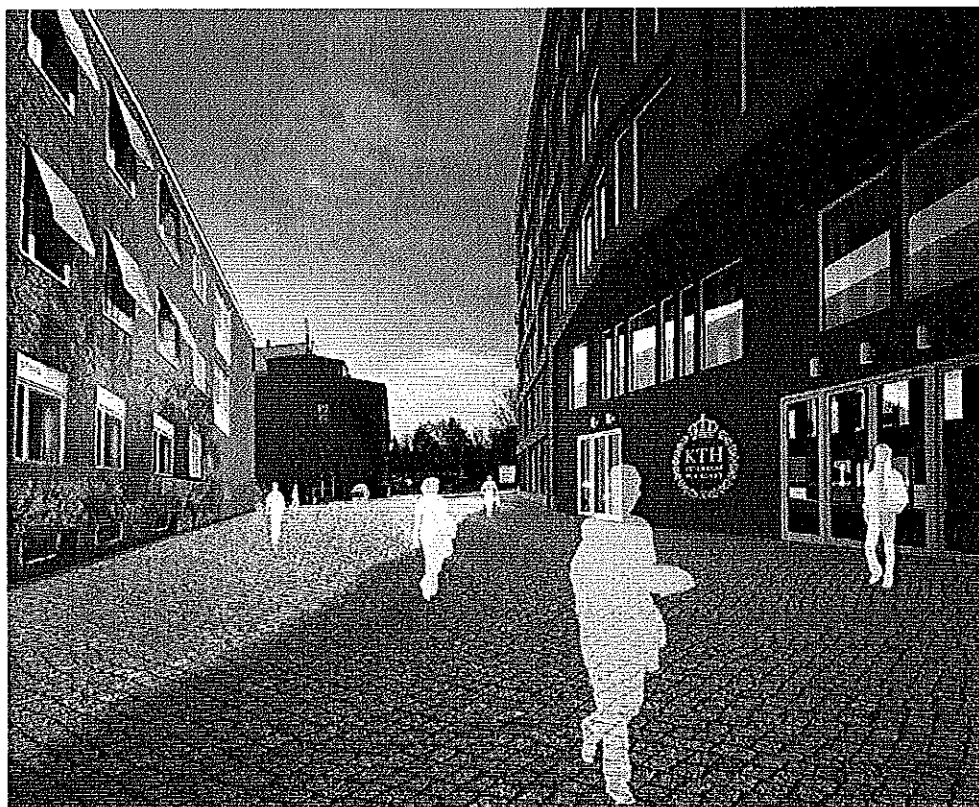
Söderut genom att vinkla av något för att öka avståndet till 43:10. Åt öster är gaveln fasad för att möta den höga gaveln på byggnad 43:15. Norrut tar byggnaden upp Teknikringens riktning och avgränsar ett smalare gaturum. Västerut skjuter byggnaden ut för att ytterligare markera 43:10:s friliggande karaktär.

Mellan ny byggnad och 43:10 föreslås en uppglasad länkbyggnad i ett plan.

Byggnad 43:10 samt ny byggnad för kontor och undervisning till höger.

Montage: AIX

Vy från väster, den indragna entrén till kontors- och undervisningsbyggnaden. Huvudentrén till det nya kontorshuset sker från Teknikringen i en axel mot norra kortsidan på hus 43:10. Entré sker också genom länken som förbinder nybyggnaden och 43:10. Montage: AIX

Huvudentré är placerad längs den långa fasaden där en mindre arkad i 2 plan bildar skärmtak. Med sin placering bibehålls den proportionerliga platsen mellan hus 43:15 i öster och 43:10 i väster. Byggnadens placering ger platsen en tydlig rygg mot norr och blir mer campusgård än parkeringsplats som den huvudsakligen varit. Den nya byggnaden tar upp en liten vinkeländring vilket gör att även norrsidan på byggnaden finner ett naturligt förhållande till gatan och husen intill.

Gator och trafik

Gatunät

Längs den del av Teknikringen där byggnaden föreslås kommer allt fler studenter och anställda att röra sig. Hela ytan föreslås hårdgjord utan trottoarer. Här kan cyklar, gående och bilar samsas på samma yta, ett så kallat shared space. Infarten till intilliggande 43:14 och 43:13, Teknikvetenskap behöver byggas om med bergschakt och eventuellt stödmur nära 43:13.

Parkering

Biltrafiken kommer inte att öka då bland annat parkeringsplatserna minskas inom närområdet. Nya parkeringsplatser kan ordnas närmare Drottning Kristinas väg och vid Quantum.

Cykelparkering om ca 80 platser föreslås runt byggnaden, främst i anslutning till entréer.

Tillgänglighet

God tillgänglighet skall skapas. KTH och Akademiska Hus följer Handisam och Boverkets regler samt tillämpar Stadens utemiljöprogram. Två stycken handikapplatser ordnas i anslutning till huvudentrén.

Teknisk försörjning

Samtliga ledningar påverkas av nybyggnationen och kommer att behöva läggas om.

Vattenförsörjning, spillvatten

Ny bebyggelse kopplas på befintligt nät.

Energiförsörjning

Energiförsörjning regleras ej med detaljplanen.

För att åstadkomma god energihushållning föreslås:

- Att byggnaden byggs med en tung, klimatutjämnande stomme.
- Välisolerat klimatskal.
- Att stor omsorg läggs på utförandet av en lufttät konstruktion.
- FTX-ventilation
- Geoenergi till exempel bergvärme vintertid respektive bergkyla sommartid.
- Taket förses med solfångare för att få extra värme vintertid samt för att magasinera värme i berget sommartid.
- Fönsterglas med lågt U-värde samt fönster mot syd och väster försedda med solskyddsglas.
- Styrd solavskärmning med motoriserade markiser.

Avfallshantering

Tas hand om i egen fastighet. Miljörum ska finnas i bottenvåning. Placering ska ske i enlighet med arbetsmiljöverkets riktlinjer.

Gestaltungsprinciper

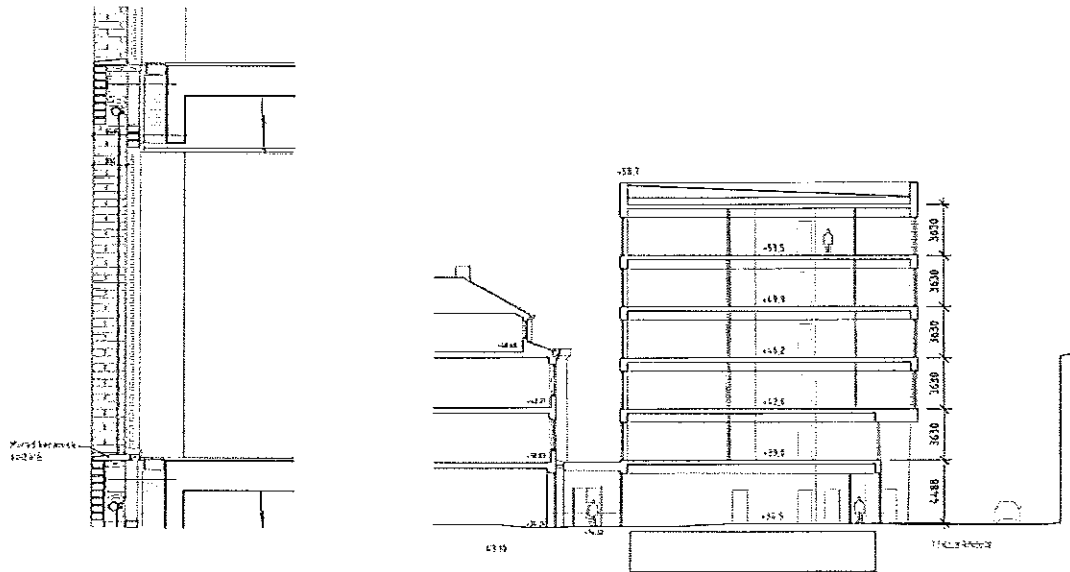
Bebyggelse

Den föreslagna byggnadsvolymen är i 6 våningar samt källare. Den södra fasaden som vetter mot 43:10 är vinklad ca 6 grader för att bilda ett generösare torgrum och för att betona 43:10s friliggande karaktär. Byggnadens höjd avser även den att tydligt lösgöra byggnadsvolymen från 43:10. En lägre höjd än 5 våningar skulle motverka detta. Husdjupet varierar från 18 till 22 meter vilket med föreslagna 6 våningar ger stor flexibilitet i utnyttjandet och passar väl in i den levande miljö som KTH Campus är. Byggnadsvolymen är uppbyggd med fasningar och vinkelförändringar som anpassar volymen till de intilliggande byggnaderna.

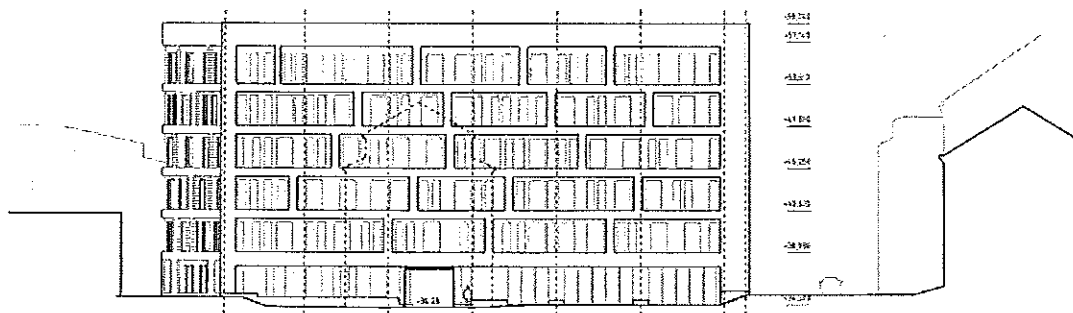

Vy från norr. Montage: AIX

Den nya byggnaden utförs återhållsamt med en subtil detaljering. Fasaderna utförs i tegel för att harmonisera med den befintliga miljön. Byggnaden har en rationell uppbyggnad men fasaderna varieras med livförskjutningar. Fönstersättningen varieras rytmiskt vilket sammantaget ger byggnaden ett eget och samtida uttryck.

Detaljsnitt fasad samt sektion genom 43:10, länken och ny byggnad.
Illustrationer: AIX

Fasad åt söder. AIX

Länken mellan nybyggnaden och hus 43:10 utförs i glas och gestaltas så att den blir en tydlig länkbyggnad som upplevs som fristående i förhållande till 43:10. Anslutningen till 43:10 görs på ett ytterst respektfullt sätt och utförs så att ingreppet är reversibelt.

Vy från öster med länken mellan 43:10 och ny byggnad.

Montage: AIX

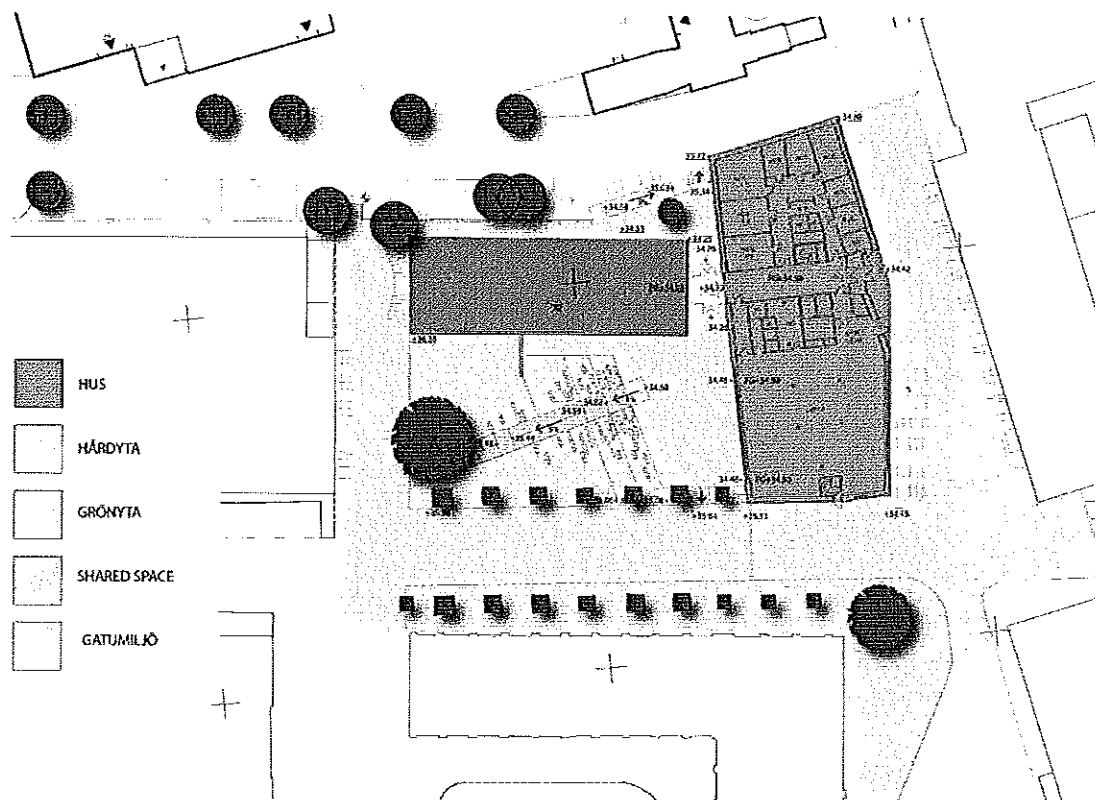
Huset uppförs med källare som rymmer teknik- och driftslokaler, förråd samt soprum. Bjälklag, hisschakt och trapphus gjutes i betong.

Utfackningsväggar kan med fördel prefabriceras.

Fasadtegel väljs med omsorg. Storlek kvalitet samt fogning ska väljas så att en livfull fasad, lik de intilliggande äldre byggnaderna uppnås. Låglutande sedumbelagda tak föreslås med breddavlopp samt avvattning via brunnar som kopplas till stuprör.

Omgivande miljö, park, gaturum

Marken söder om föreslagna byggnaden byggs om för en större eventyta med en markbeläggning som övergår i golv i eventsalen i byggnadens bottenvåning. Parkeringsplatsen i söder tas bort och marken görs tillgänglig i form av en park med öppna gräsytor och träd. För att klara lutningar och nivåskillnader byggs en diagonal ramp med terrasseringar mot Osquars Backe.

Situationsplan: Tengbom

All höjdsättningen för omgivande gator är anpassad så att regnvatten ska kunna ledas mot planområdets nordöstra del. Takvatten kommer att ledas ut mot gatumark och tas om hand i befintligt dagvattensystem.

Fem ekar, en rönn och en rödblommig kastanj behöver tas bort i samband med byggnationen. Dessa träd är att betrakta som fullvuxna men uppvisar olika grad av skada på grund av misskötsel. Dessa träd kommer att ersättas i närområdet och inom campusområdet.

För nya träd på hårdgjorda ytor anläggs så kallad skelettjord samt luftbrunnar som tar emot regnvatten. Avenboksallén längs Teknikringen bibehålls. Endast två av de formklippta avenbokarna behöver tas bort.

Häcken innanför avenboksträden, som idag döljer parkeringsplatsen tas bort.

Planförslaget innebär en betydande ansiktslyftning för närmiljön. Såväl orienterbarhet, trygghet och tillgänglighet förbättras. En ny utformning välkomnar på lika villkor gång-, cykel- och biltrafik. Teknikringen omvandlas med smågatsten som idag ligger på Teknikringens södra del. På så sätt bildas ett kombinerat gångstråk och torg. Trottoarerna tas bort till förmån för främst de gående (ett så kallat Shared Space).

Cykelparkeringar placeras ut i mindre enheter om 10-15 cykelplatser som orienteras till byggnadens fasader och entréer. Handikapplatser anordnas i anslutning till huvudentrén. Bilparkering kompletteras främst inom befintliga parkeringar på hela campusområdet samt mot Teknikvetenskap i väster.

På gården söder om nya byggnaden anläggs en svagt lutande gräsyta och en diagonal ramp. Gräsytor som saknas på campusområdet blir en viktig tillgång och möjlig samlingsplats för hela KTH. Närmast byggnaden anordnas en plats för event och vistelse. Markmaterialet görs i samklang med byggnadens golv, till exempel tegel, skiffer eller kalksten. Marken terrasseras med ett antal gradänger, vilka kan nyttjas som sittplatser med en bra orientering mot västersolen.

Konsekvenser

Behovsbedömning

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i PBL(2010) 4 kap 34§ eller MB 6 kap 11 § att en miljöbedömning behöver göras.

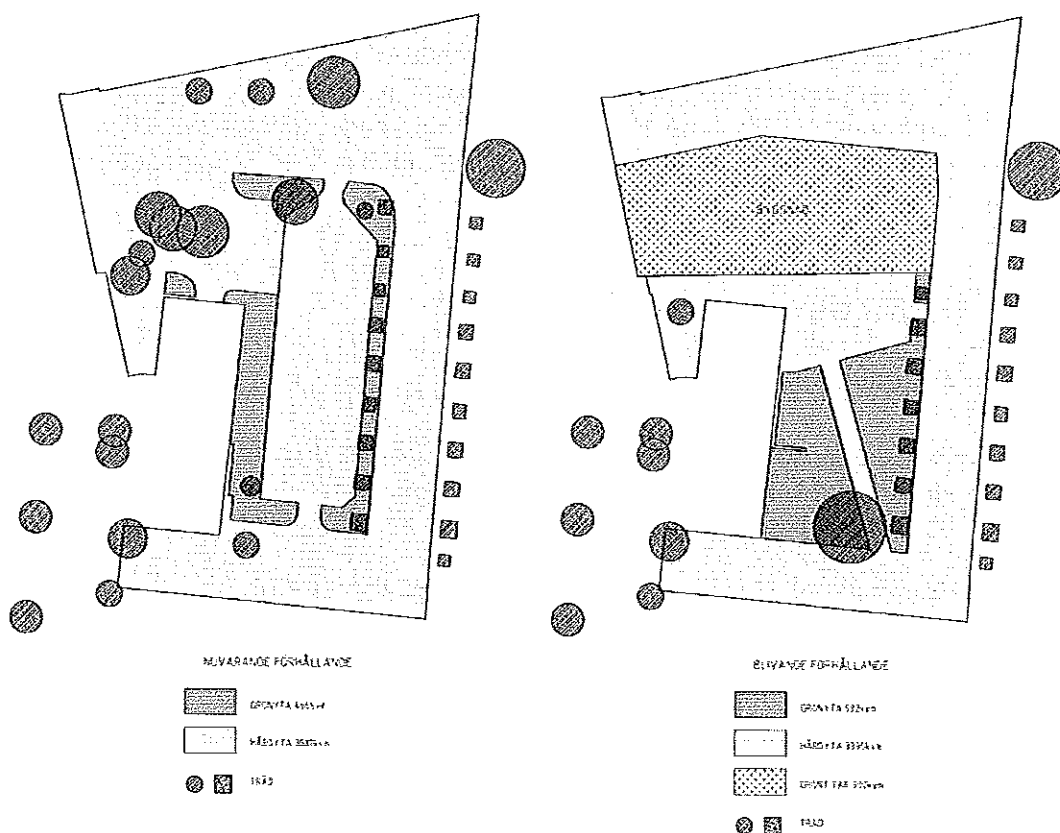
Planförslaget överensstämmer med gällande översiktplan. Planförslaget bedöms inte strida mot några andra kommunala eller nationella riktlinjer, lagar eller förordningar. Planförslaget berör inte område av nationell, gemenskaps- eller internationell skyddsstatus. Den planerade verksamheten bedöms inte medföra väsentlig påverkan på miljö, kulturarv eller människors hälsa.

De miljöfrågor som har betydelse för projektet har studerats under planarbetet och redovisas i planbeskrivningen.

Landskapsbild/ stadsbild

Planförslaget innebär en förtätning i enlighet med KTHs utvecklingsplan. Byggnadens 6 våningar ansluter till de högsta av de intilliggande byggnadernas höjder. Förtätningen ligger i linje med hur hela KTH Campus utvecklas och sker i enlighet med KTHs utvecklingsplan som föreskriver en omvandling till ett campus i stadsmiljö. Samtidigt innebär planförslaget att stadsrummen förtydligas i och med att en avgränsad förplats bildas åt söder och ett striktare gaturum åt norr.

Andelen hårdgjorda ytor kommer inte att öka i förslaget. Grönt sedumtak föreslås. Fördröjningsmagasin för att reducera och fördröja dagvattnet anses inte behövas.

Hårdgjorda ytor före och efter.
Illustration: Tengbom

Kulturhistoriskt värdefull miljö

Under planarbetet har en kontinuerlig dialog förts med Länsstyrelsen och Stadsmuseum. I samarbete med antikvariskt sakkunniga hos arkitekten har byggnadsvolymen anpassats för att med förslaget programinnehåll ge minsta möjliga påverkan på byggnadsminnet.

Byggnad 43:10 kommer med denna plan att erhålla Q-märkning vilket begränsar byggnadens användning så att den är anpassad till dess kulturvärden.

Byggnad 43:10 kommer med denna plan fortsatt att var skyddad enligt skyddsföreskrifterna på s 8 i denna planbeskrivning.

Fastighetsägaren kommer att ansöka om undantag från byggnadsminnet för att kunna ansluta byggnaden till 43:10 enligt vad som föreskrivs i denna planbeskrivning och på plankarta.

Störningar och risker

Bullerkällor som eventuellt framkommer under det fortsatta planarbetet kommer att hanteras i projektet.

Ljusförhållanden och lokalklimat

Den nya byggnaden kommer att bilda en ny sydostvänd förplats framför 43:10. Platsen har goda förutsättningar att få ett bra lokalklimat. Byggnad 43:16 hamnar i ett helt nytt läge i och med att nybyggnaden skuggar dess söderfasad.

Barnkonsekvenser

Berörs inte, KTH är i huvudsak ett campus med kontors- och högskoleverksamheter.

Tidplan

Planstart Kvartal 2 2012
Samråd Kvartal 4 2012/kvartal 1 2013
Granskning Kvartal 1/2 2013
Antagande Kvartal 3 2013

Tidplanen förutsätter att beslut om detaljplan kan fattas i huvudsak utan bordläggningar och överklaganden.

Genomförande

Organisatoriska frågor

Ansvarsfördelning

Stadsbyggnadskontoret upprättar detaljplan och svarar för myndighetsutövning vid bygglov och bygganmälan.

Akademiska hus AB ansvarar för genomförandet av nybyggnationen inom kvartersmark samt kostnader som uppkommer i kontakten med och anslutningen till de ledningsdragande bolagens arbeten.

Verkan på befintliga detaljplaner/områdesbestämmelser

Planförslaget innebär att befintlig områdesbestämmelse Ob 87032 helt upphör att gälla inom planområdet.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastigheter, marksamfälligheter och ägoförhållanden

Fastigheten Norra Djurgården 1:49 är betecknad som kronojord för vilken Statens Fastighetsverk har förvaltningsansvar. Den brukas med tomträtt av Akademiska hus AB.

Fastighetsbildning

Planförslaget föranleder inga förändringar i fastighetsindelningen.

Ledningsrätter

Inom u-området kan ledningsrätt upplåtas för ledningar.

Ekonomiska frågor

Akademiska hus AB bekostar kostnader för planarbete, vilket regleras genom planavtal mellan stadsbyggnadskontoret och Akademiska hus AB.

Akademiska hus AB ansvarar för samtliga kostnader relaterade till utbyggnaden.

Tekniska frågor

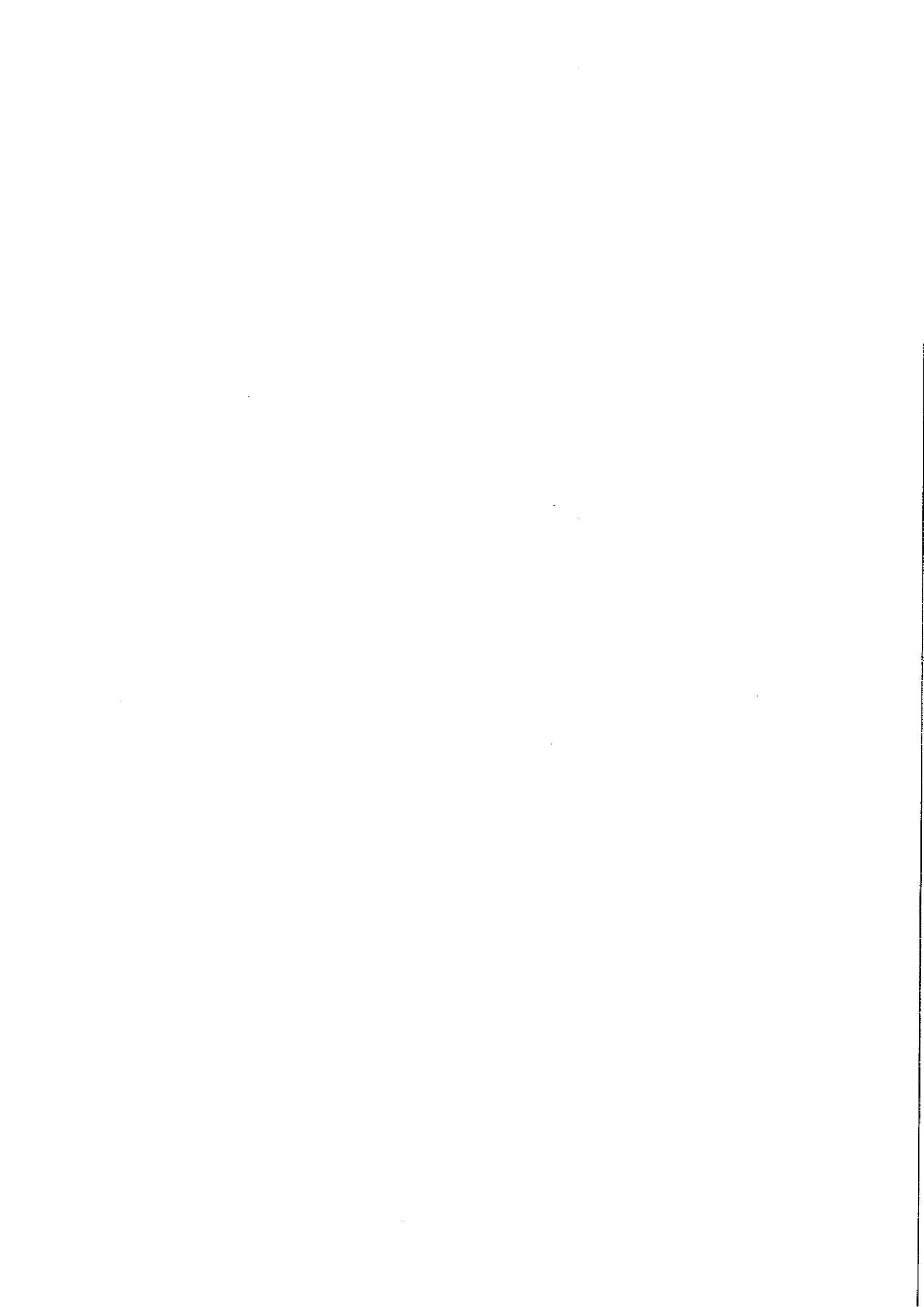
Ledningar för vatten, avlopp, el, gas, fjärrvärme finns i anslutning till planområdet.

Befintlig ledning behöver flyttas inom planområdet i samband med byggnation.

Dagvatten ska hanteras enligt stadens dagvattenstrategi och om möjligt omhändertas lokalt.

Genomförandetid

Planens genomförande slutar 5 år efter det att planen vunnit laga kraft.

PLANBESTÄMMELSER

Føllande gäller inom områden med medelstãende bosteckningar. Bestãmmelse utan bosteckning gæller inom hela planområdet. Endast angiven anvãndning och utformning är tillåten.

Grãnsbeteckningar

- Grãns för planområdet
- Anvãndningsgrãns
- Egenskapsgrãns

Anvãndning av mark

- Kvartermark
- Byggnadsområdesmark
- Kontor, høgskola
- Anvãndning anpassad till byggnadens kulturvärden.

Begrãnsning av markens bebyggande

- Byggnad för lãtt uppføras
- Marken ska vara tillgãnglig för underjordiska ledningar.

Markens anordnande

Tvã handikappanordningar ska anordnas.

Placering, utformning och utførande

Høgsta totalhøgdi i meter øver nollplanet. Utøver angiven totalhøgdi får tekniska installationer sã som hisstopp och ventilationsluver utføras.

- Høgsta antal vãnningar
- Fasad ska utføras i tegel.

Link ska utføras enligt principsektion.

Vãrdifulle byggnader

- q1 Kulturhistoriskt vãrdeslut byggnad. Skyddsbeskrifter enligt planbeskrivning sidan 8.

Administrativa bestãmmelser

Genomførandetiden sãlar 5 år efter det att planen har vunnit laga kraft.

UPPLYSNINGAR

- Planen besøtar av:
 - planarka med bestãmmelser
 - till planen bõr:
 - planbeskrivning med genomførandebeskrivning
- Planen är upprãttad enligt plan- och bygglagen (PBL 2010:900)

SAMRÅDSHANDLING

Førslag

Detailplan fõr del av fastigheten

Norra Djurgården 1:49

i stadsdelen Norra Djurgården i Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Planavdelningen
2012-12-07

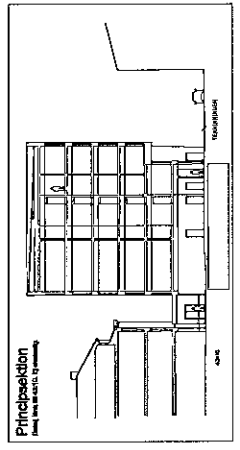
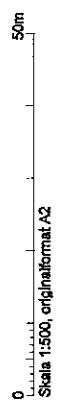
Nina Arvén
Plancher

Martin Edbait
Handläggare

Gockend av SBN

Antagen av
Laga kraft

S-Dp 2012-06283-54

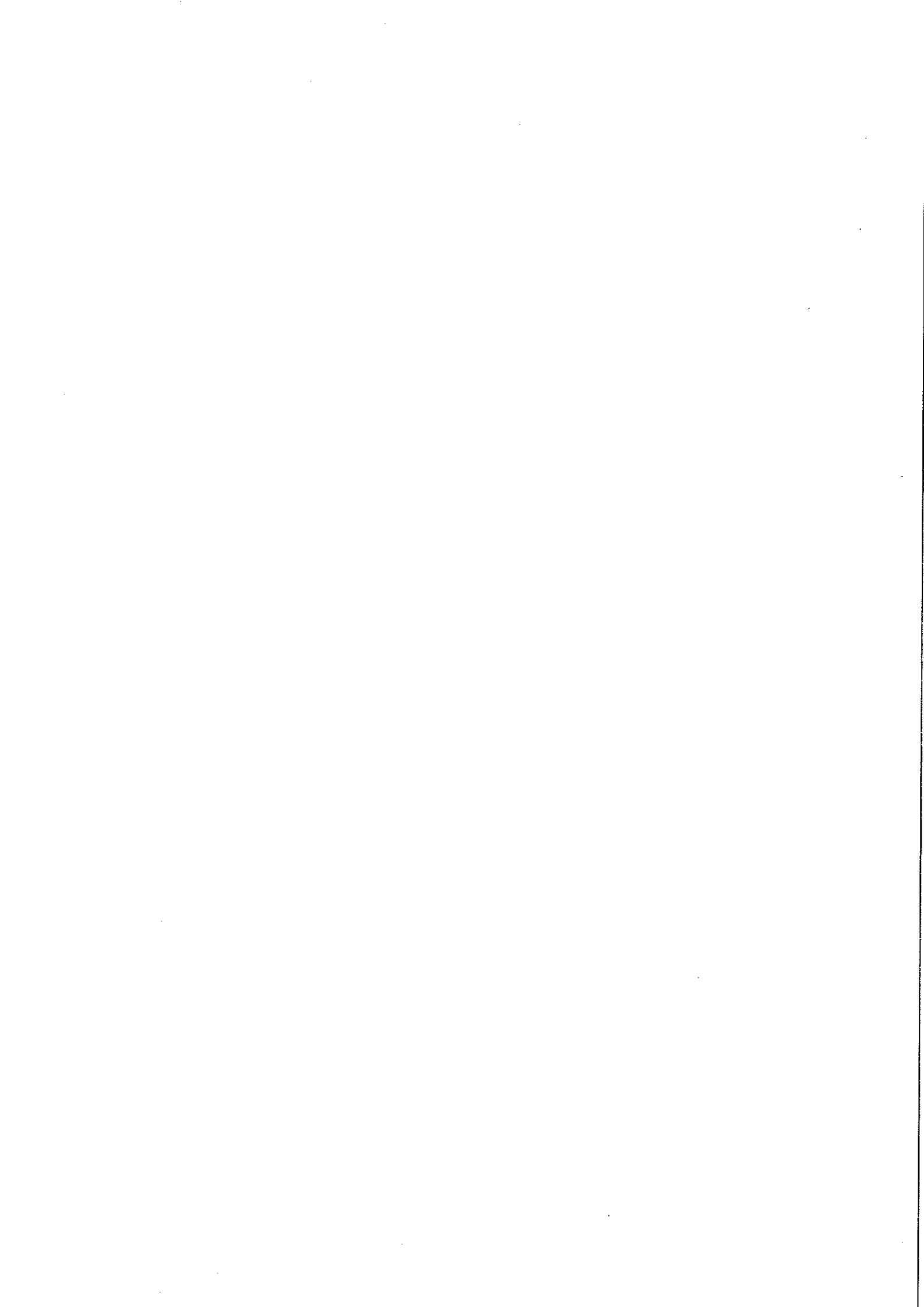
Nivåkurvor
10,0
Mårkhøgdi

Koordinatsystem: Sveref 99 18 00 i plan och stations (RH 00) i höld
Upprãttad av Stadsbyggnadsavdelningen
2012-11-14

GRUNDKARTA

- Kvarter enligt detaljplan
- Fastighetsområdesgrãns
- Fastighetsbeteckning
- Ledningsråtsområde
- Fornlämningsområde
- Byggnad
- Vãg / gångbanaekant
- Sãkelt
- Mùr
- Stødmur
- Tråd

Österholms stadsfõrvaltning
Registraturell/Konstlert
2012-12-14
Dnr 2012-06283-54

Gestaltningsskildring Norra Djurgården 1:49
NYBYGGNAD I ANSLUTNING TILL KTH 43:10
2012-11-16
AIX och Tengbom

Arkitektonisk gestaltning

Byggnadens gestaltningssidé bygger på att ta till vara de befintliga rumsliga kvalitétéerna i Erik Lallerstedts ursprungliga plan. Det är länge sedan de äldsta byggnaderna byggdes på KTH och syftet är att bygga vidare på och utveckla befintliga kvaliteter, snarare än att försöka hitta en ursprunglig plan.

Det befintliga stadsrummet mellan hus 43:15 och hus 43:10 är idag en behaglig platsbildning. De gamla husens fasader är mycket väl utförda, rustika, återhållsamma med subtil detaljering. Platsbildningen mot norr är relativt upplöst genom gatornas riktningssändringar och nyare byggnader som förhåller sig till gatorna snarare än platsen. Platsen mellan Hus 43:10 och 43:15 har en kvalitet som förädlas genom att sluta till stadsrummet mot norr med en ny byggnad som ger platsen en intensivare rumslig kvalitet.

Den nya byggnaden utförs återhållsamt med en subtil detaljering. Byggnadens placering ger platsen en tydlig rygg mot norr och gör den till en campusgård. Byggnaden tar upp en vinkeländring som gör att norrsidan på byggnaden finner ett naturligt förhållande till gatan och husen intill.

Byggnadsvolymen är i 6 våningar + källare. Volymen passar väl in bland de närliggande byggnaderna, såväl de äldre som de senare byggda husen. Husdjupet på 17-22 m med 6 våningar ger flexibilitet i utnyttjandet och passar väl in i den levande miljö som KTH Campus är.

Entrén sker via en genomgående entré från Teknikringen mot norra kortsidan på hus 43:10. Den nya byggnaden får på vis två entréer, vilket ger större möjligheter för olika verksamheter att få en egen entré/identitet. Entrén mellan nybyggnaden och 43:10 fungerar även som förbindelse mellan byggnaderna.

Fasaderna utförs i tegel för att harmonisera huset i den befintliga miljön. Byggnadens rationella uppbyggnad kontrasterar mot fasadmurens livförskjutningar och fönstersättningen, som ger byggnaden ett eget och samtida uttryck. Anslutningsdetaljer mellan fönster och mur, liksom profiler och detaljer på glaspartier och fönster ägnas stor omsorg för att säkerställa kvalitén i stadsrummet i förhållande till befintliga byggnader i allmänhet, och byggnadsmindet i synnerhet. Sockel utförs som låg naturstenssockel alternativt infärgad betong. Taket utförs låglutande och beläggs med sedum. Avvattning sker mot byggnadens norrsida via utkastare. Stuprören förläggs i tegelfasadens inre liv.

Entrén mot Teknikringen görs indragen från gatan och förhöjd i två våningar. Fasaderna kring entrén kan utföras i tegel med avvikande utförande eller annat ädelt material. Entrén ges en passande värdig och välkomnande karaktär.

Länken mellan nybyggnaden och hus 43:10 utförs som en envåningsbyggnad med glasfasader, och ska på ett tydligt sätt upplevas som fristående till 43:10.

Lokalerna i markplan i byggnadens östra del utformas för att hysa evenemang av olika slag för KTH:s räkning. Öppningarna i fasaden, tillsammans med markens utformning söder

om dessa lokaler utformas så att evenemangen kan ske helt eller delvis utomhus på gården vid tjänlig väderlek.

Husuppbyggnad

Huset uppförs i sex våningar plus källare under marknivå. Källaren rymmer teknik/driftslokaler, förråd och soprum. Bjälklag, hisschakt och trapphus i betong. Ytterväggarna kan uppföras som utfackningsväggar, fasaderna muras med högklassigt tegel i med rustik relief. Fönsterbågar utförs av metall med smala profiler.

Energihushållning

Byggnaden är traditionellt utformad med välisolerat klimatskal, omsorgsfullt utförd av lufttät konstruktion, FTX-ventilation. Fönsterglas med lågt U- värde och fönster mot syd och väst förses med solskyddglas och/eller styrd solavskärmning med motoriserade markiser.

Landskapsarkitektur

"- Ända sedan år 1912, då utbyggnaden av området påbörjades, har det expanderat genom ständiga om- och tillbyggnader. Som en naturlig följd av Kungliga Tekniska Högskolan och dess verksamheters krav på anpassning till den tekniska utvecklingen har campusmiljön sedan länge haft en dynamisk och expansiv prägel". (Erik Lallerstedt) Campusområdet utgör en unik stadsenklav med historiskt och arkitektoniskt intressanta institutionsmiljöer där byggnader och parker tillsammans skapar en tydlig och vacker helhet.

För att bibehålla detta uttryck är arbetet med utemiljön mycket viktig och utgör en sammanhållande länk mellan olika bebyggelsestilar och tidsepoker. Att ta hänsyn till byggnadernas arkitektoniska uttryck och tidsålder är viktigt att förhålla sig till för att skapa naturliga och självklara övergångar mellan de olika arkitektoniska sfärerna. Ett mål för utemiljön är att den planeras till att bli än mer attraktiv, bli lättare att orientera sig i, bli mer trygg och att tillgängligheten förbättras. Önskvärt är också en yttre miljö där människor ska kunna röra sig på lika villkor vare sig det gäller gående- cyklande eller bilister.

Denna del utgör en viktig nod i hela campusområdet för att leda trafiken och skapa mötes- och samlingsplatser samt vistelsezoner. Teknikringen är en den gata som idag binder samman kommunikationen i närområdet. Markmaterialet är natursten (granit) eller asfalt.. En förlängning av smågatstens ytan som idag ligger i Teknikringens södra del kan skapa en känsla av ett kombinerat gångstråk och platsbildning, torg. Trottoarerna kan tas bort till förmån för främst de gående (ett så kallat Shared Space) kan bildas där cyklister gående och bilister möts på samma villkor. Härigenom får man ner hastigheter på bilarna och en tydlighet för orienteringen.

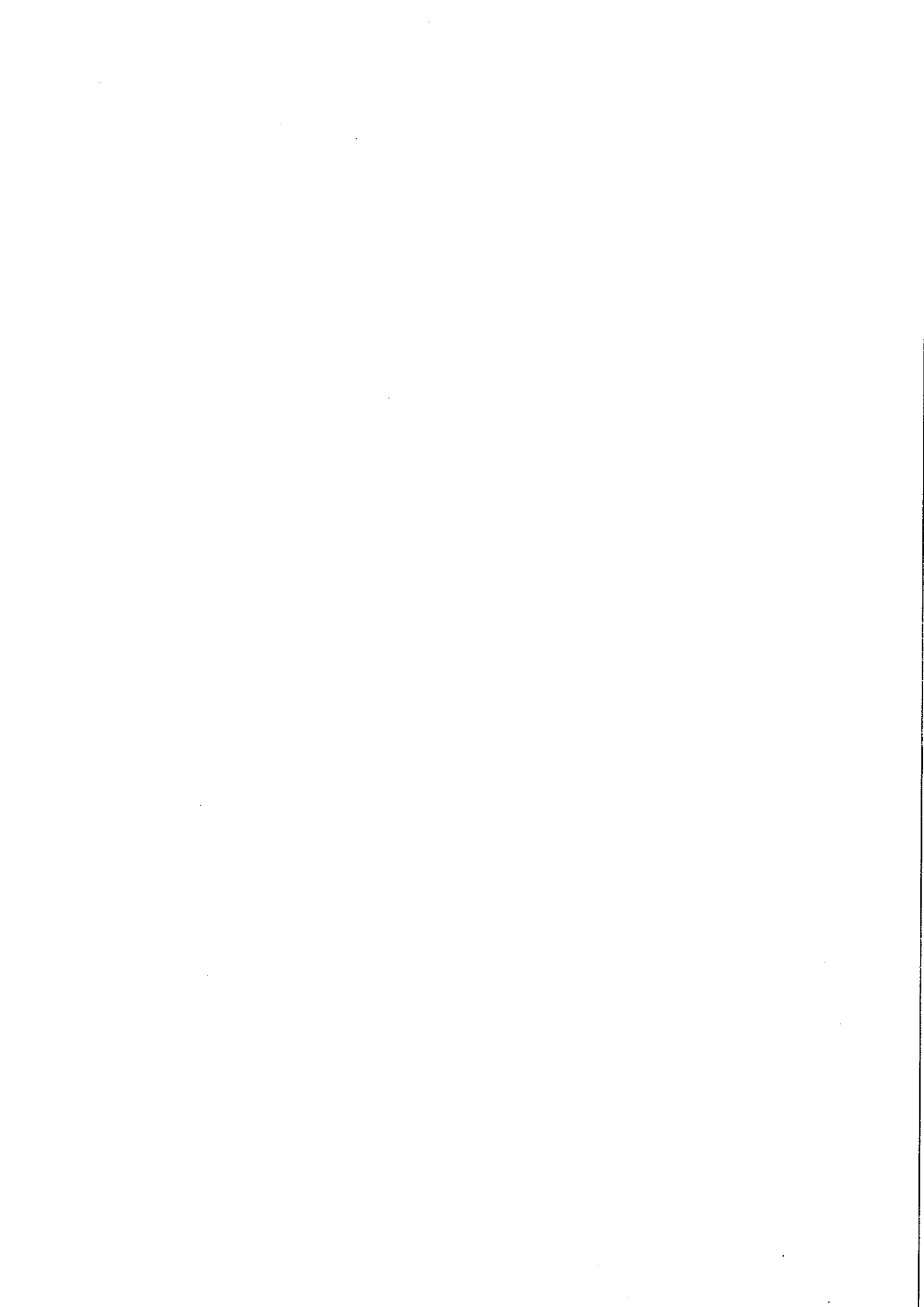
Cykelparkeringar placeras ut i mindre enheter på 10-15 cykelplatser som orienteras till byggnadens fasader och entréer. Handikapplatser anordnas i anslutning till huvudentrén. Bilparkering kompletteras främst inom bef parkeringar på hela campusområdet samt mot Teknikvetenskap i väster.

Avenboksträden längs Teknikringen bibehålls. En inskränning av kronorna är önskvärd då exponering mot den nya byggnaden samt eventytan är viktig. Häcken innanför Avenboksträden, som tidigare dolt parkeringsplatsen, tas bort.

De träd som måste tas bort för nya byggnaden bör ersättas i närområdet och på övriga campusområdet i syfte att bibehålla ett bra förhållande mellan träd och byggnader på campusområdet.

Hela gården söder om nya byggnaden, som tidigare varit en parkeringsplats, får en rejäl ansiktslyftning. Gården anläggs med en svagt lutande gräsyta och en diagonal ramp mot byggnaden. Gräsytor saknas på campusområdet och blir en viktig samlingsplats för hela KTH. Närmast byggnaden byggs en plats för event och vistelse. Markmaterialet bör vara i samklang med byggnadens golv vilket kan vara tegel, skiffer eller kalksten. För att ta upp nivåskillnader mot Teknikringen och den befintliga byggnaden behöver marken terrasseras med ett antal gradänger. Gradängerna kan också utnyttjas som sittplatser med en bra orientering mot västersolen.

Östermalms stadsdelsförvaltning
Registraturet/Konstlot
2012-12-14
Dnr 2012-721-1.5.3

UTLÅTANDE PARKERINGSBEHOV, KTH CAMPUS, NYGGNAD VID B43:10

Bakgrund

Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) och Akademiska Hus (AHS) har i gemensamt arbete tagit fram en Utvecklingsplan för KTH Campus. I utvecklingsplan identifieras ett antal områden, där utredning avseende nybyggnad bör göras.

Omfattning

Nybyggnad utförs vid befintlig byggnad 43:10. Lokaler, som uppförs innehåller, kontor, undervisningslokaler samt mer publika lokaler för att synliggöra KTHs verksamhet. De publika lokalerna blir en viktig del av gångstråket i Osquars backe. Entréer till nybyggnad såväl som befintlig byggnad blir möjliga att angöra med bil.

Gårdsbildning framför befintlig byggnad (43:10) innehåller idag 28 p-platser, dessutom finns ytterligare 12 platser norr om befintlig byggnad (bilaga 1). I och med uppförande av nybyggnad utgår dessa platser

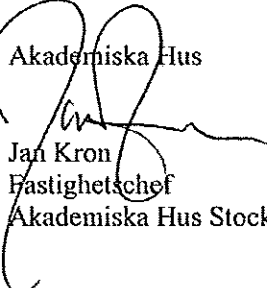
Parkeringsbehov

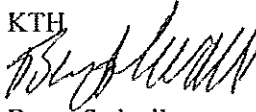
Gårdsplanens förändring från parkeringsplats till förgård som binder ihop nybyggnad och befintlig byggnad, samt nybyggnad medför att ca 40 parkeringsplatser försvinner från KTH campusområde (bilaga 2).

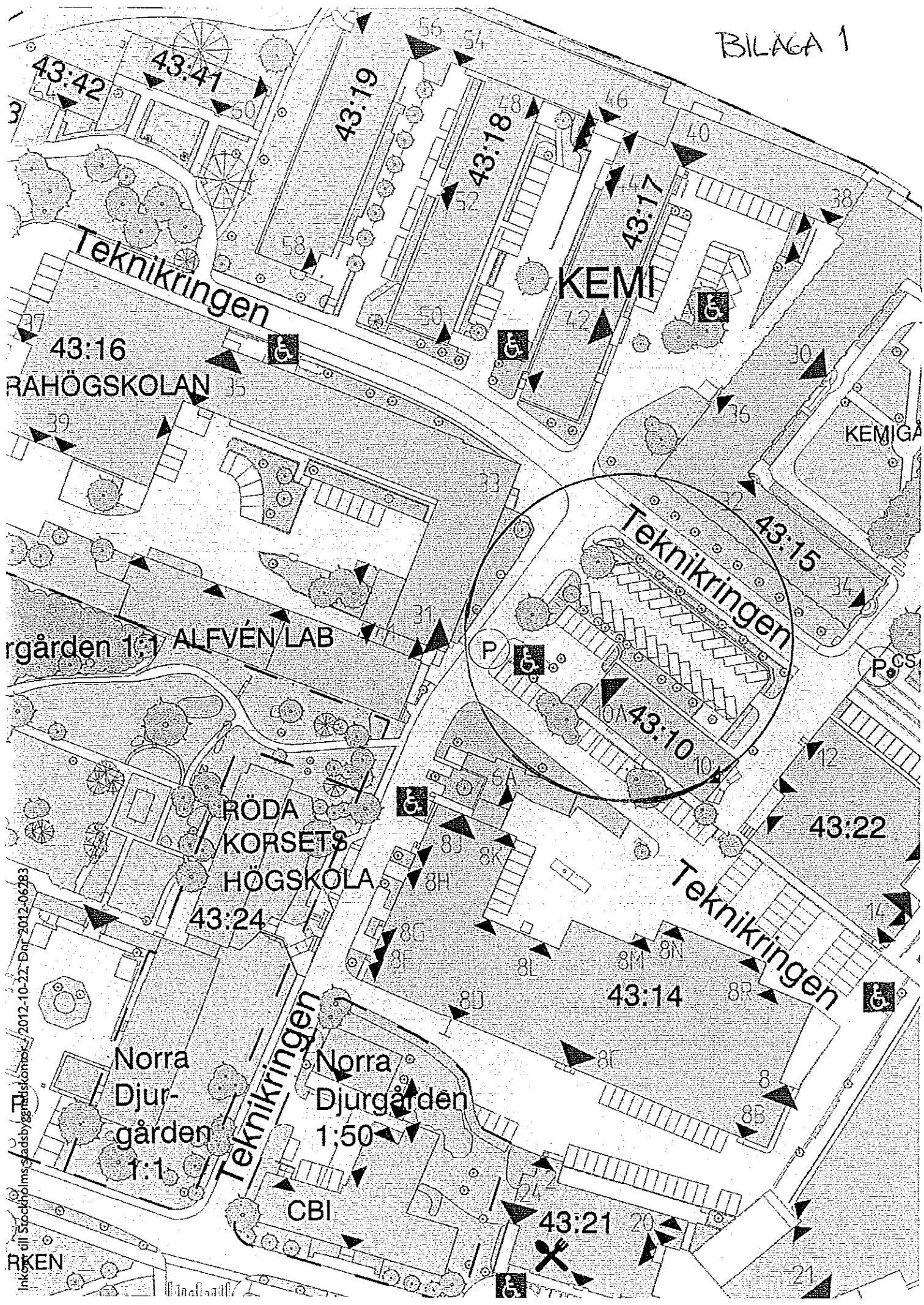
Inom KTH Campus är det endast ett fåtal platser som är särskild anvisade, dessa avser platser för rörelsehindrade, platser tilldelade efter särskild utredning samt platser för last- och lossning av transporter. Dessa platser ersätts i anslutning entrén för nybyggnad mot Teknikringen.

Övriga utgående parkeringsplatser, har av Akademiska Hus och KTH efter gemensam översyn utifrån parkeringsbehov och totalt antal tillgängliga parkeringsplatser bedömts kunna ersättas inom befintliga parkeringsplatser på KTH Campus

Stockholm 2012-10-22

Akademiska Hus

Jan Kron
Fastighetschef
Akademiska Hus Stockholm AB

KTH

Bengt Sedvall
Byggnadschef
KTH

Inskickat till Stockholms stadsbyggnadskontoret 2012-10-22. Dnr 2012-06283
 RÖDA KORSET'S HÖGSKOLA

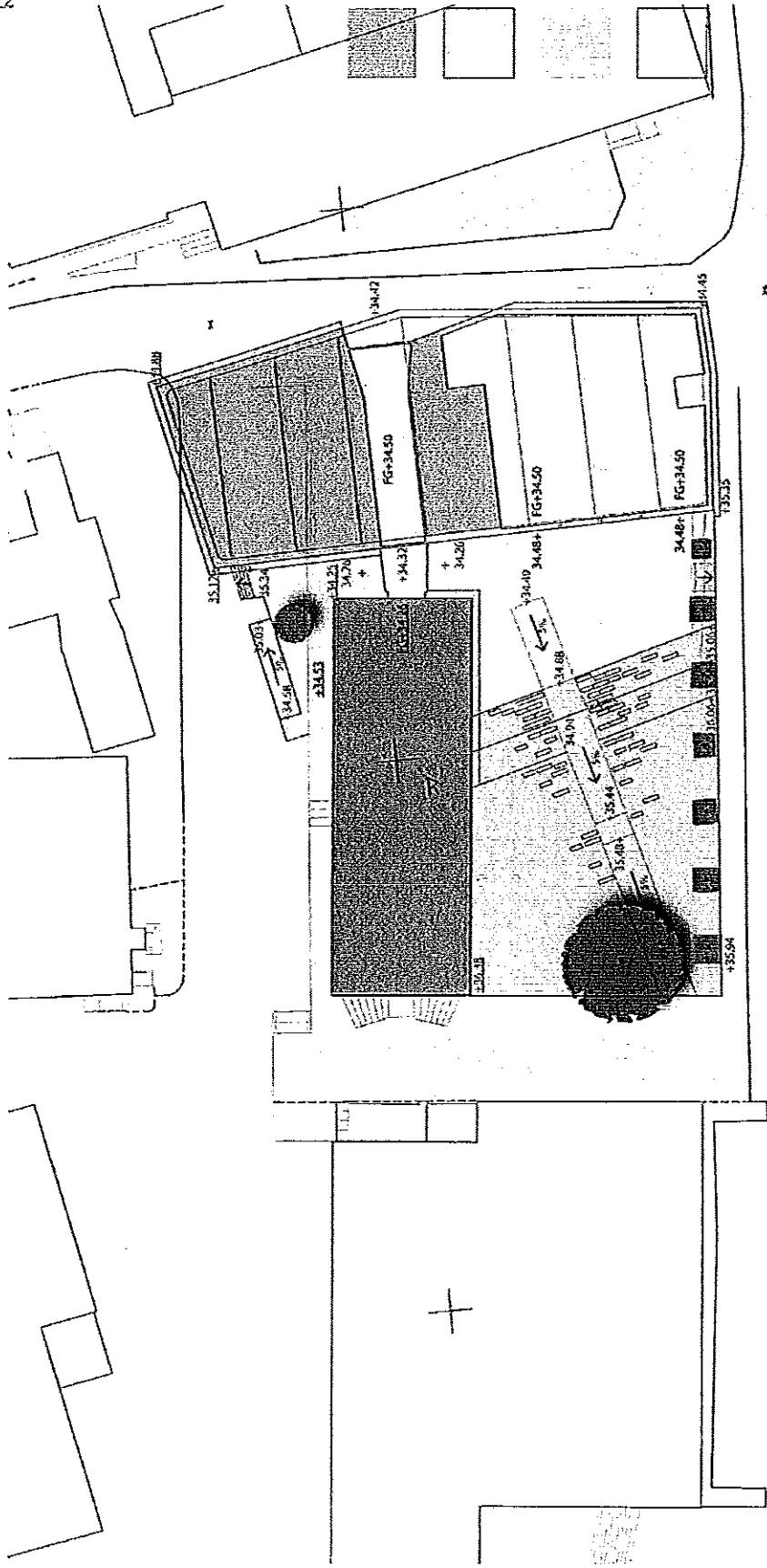

HUS

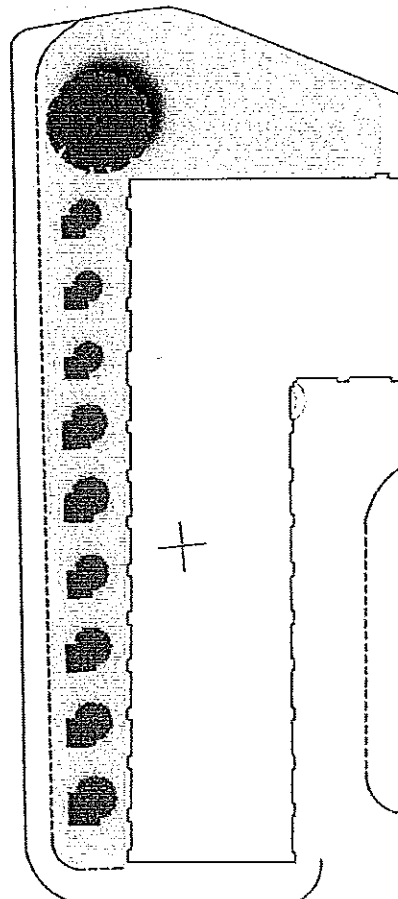
PLAN 1

LANDSKAP

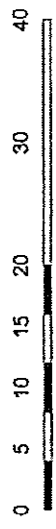
GATUMILJÖ

Stockholms stadsbyggnadsförvaltning
Registret/Konstliet
2012-12-14
Dnr 2012-721-1.53

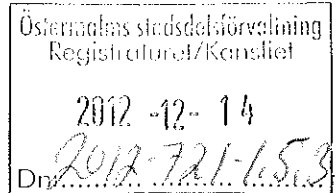
Nybyggnad i Anslutning
till KTH 43:10

Officiell nivå ytor
1:400 (A3) 2012-08-12
Riad ark. Stuart Hope

OBJEKT Osquarsterrassen
KOMMUN Stockholm
FASTIGHET Norra Djurgården 1:49
FASTIGHETSÄGARE Akademiska hus
ADRESS
ER REFERENS
DATUM 2012-10-02

Antikvarisk konsekvensanalys

OSQUARSTERRASSEN – nybyggnad i anslutning till KTH 43:10

INLEDNING

Fastighetsägaren Akademiska hus planerar att förtäta i anslutning till byggnad 43:10 i Kungliga tekniska högskolans (KTH) område. Motivet är ett behov av fler kontorsytor och utbildningslokaler samt lokaler för konferenser och annan utåtriktad verksamhet.

Enligt *Minnesanteckningar Planmöte 3 Detaljplan för Norra Djurgården 1:49* Dnr 2012-06238, Stockholms stad SBK 2012-08-20 beslutas att ett antikvariskt resonemang med sammanfattning av de utredningar och de ställningstaganden som gjorts inför det nu liggande förslaget ska tas fram tillsammans med antikvarie vid AIX Arkitekter. Denna konsekvensanalys är en del av det arbetet, och är utförd av lina Karlsson och Stina Svantesson, byggnadsantikvarier AIX.

I ett tidigt skede av projektet togs tre olika nybyggnadsförslag fram via parallella uppdrag. Fastighetsägaren gick vidare med ett förslag som innebar två volymer, dels norr, dels öster om byggnaden 43:10. Länsstyrelsen i Stockholms län ansåg att förslaget innebar negativa konsekvenser för sammanhanget mellan byggnadsminnena 43:10 och 43:15 då båda del av byggnadsminnet Kungliga tekniska högskolan, och att en byggnad öster om 43:10 därför inte var möjlig.

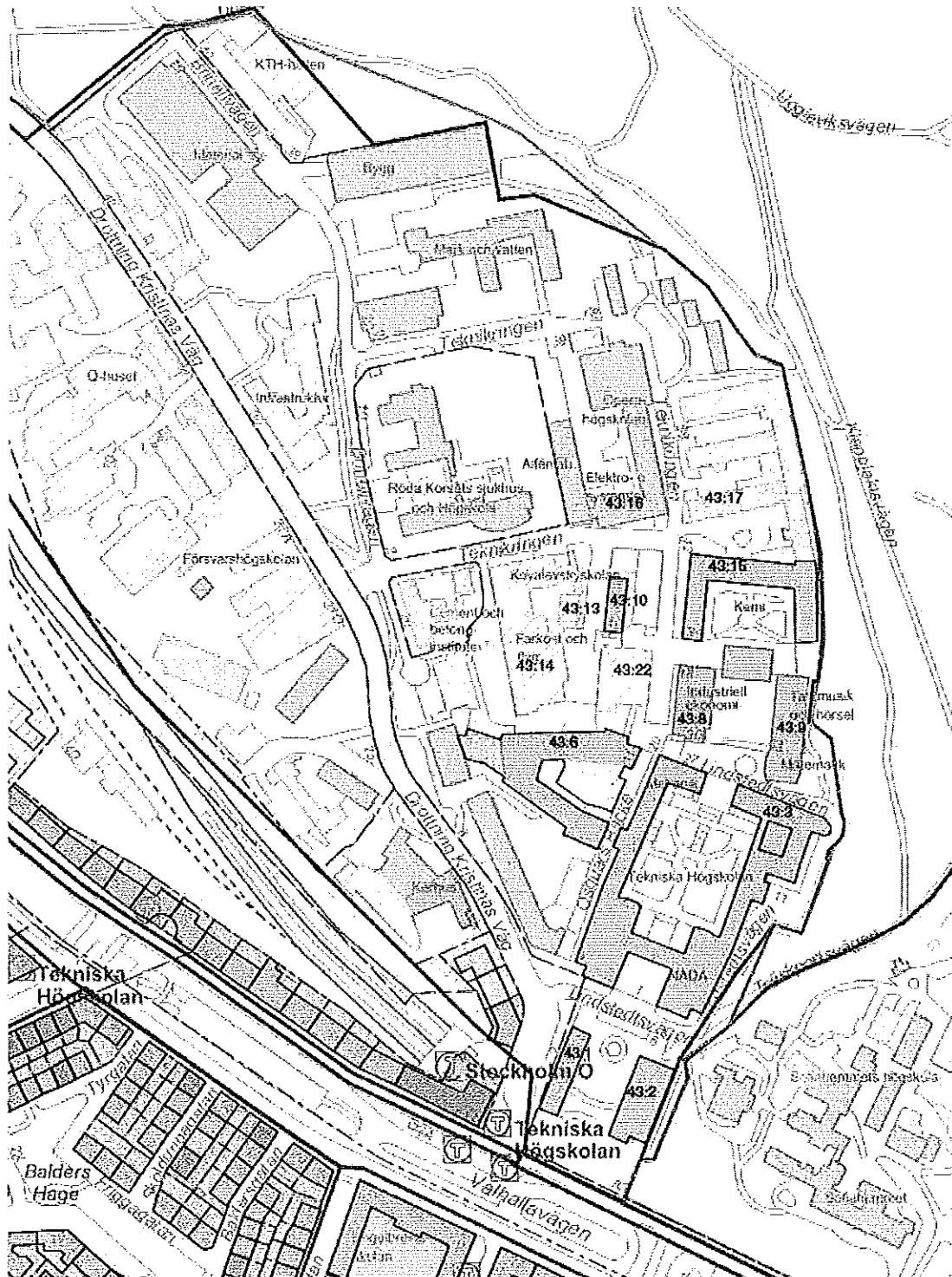
Resultatet av länsstyrelsens ställningstagande blev att Akademiska hus istället gick vidare med ett av de andra förslagen, presenterat av AIX Arkitekter. Detta innebär en ny huskropp norr om och vinkelrätt placerad mot 43:10. En sammanlänkande gång planeras mellan husen. Den nya byggnaden planeras högre och bredare än 43:10 och är i förslagen utförd med knäckta fasader för att visuellt minska husvolymen. Huvudentrén placeras i norr mot Teknikringen. Fasader är i tegel och taket är flackt. Fönstersättningen är generös.

I en tidig fas av projektet medverkade Sara Höglund, då byggnadsantikvarie vid AIX Arkitekter AB, med antikvariska synpunkter. Hon bedömde att det var av stor vikt att nybyggnaden till sin volym anpassades till omgivande bebyggelse. I detta skede fördes ingen ingående diskussion angående byggnadens detaljgestaltning.

Hösten 2012 är detta förslag under slutlig bearbetning och här analyseras dels mer generella aspekter av en exploatering på platsen, dels mer specifika aspekter utifrån de versioner av förslaget som hittills presenterats.

I föreliggande dokument behandlas även förutsättningarna för en nybyggnad i området, med beaktande av områdets kulturhistoriska skydd, dess historik och en nulägesbeskrivning.

ORIENTERING

Kungliga tekniska högskolan. Stockholms stadsmuseums klassificeringskarta. Husnumrering AIX Arkitekter AB

Inkom till Stockholms stadsbyggnadskontor - 2012-10-02, Dnr 2012-06283

2012-12-14
Dnr 2012-721-153

UNDERLAG

Akademiska hus. Ny byggnad vid KTH 43:10 Programskiss enl. Lokal förteckning. AIX Arkitekter AB 2012-02-14

Osquarsterrassen – Nybyggnad i anslutning till KTH 43:10. AIX Arkitekter 2011-11-29

KTH steg 2. AIX Arkitekter AB 2011-11-28

Byggnadsminnesförklaring av Kungl. Tekniska Högskolan, Norra Djurgården 1:49, Stockholm. Länsstyrelsen i Stockholms län 1999-01-11

Fastställande av skyddsföreskrifter för vissa statliga byggnadsminnen. Kulturdepartementet 1993-06-24

Bilaga 1. Byggnadsförteckning I: Uppsats om KTH om KTH:s byggnader. Författare okänd? September 1998

Startpromemoria för planläggning av Norra Djurgården 1:49 i stadsdelen Norra Djurgården (Kontor, utbildning). Stadsbyggnadskontoret, Stockholms stad 2012-05-07

Minnesanteckningar planmöte 3. Detaljplan för Norra Djurgården 1:49. Stadsbyggnadskontoret, Stockholms stad 2012-08-20

Informanter

Sven Ahlenius, ansvarig arkitekt AIX Arkitekter AB
Kersti Björkman Lilja, Länsstyrelsen i Stockholms län
Sara Höglund, byggnadsantikvarie tid. AIX Arkitekter AB
Erik Pramborg, ansvarig arkitekt AIX Arkitekter AB
Julia Gudiel Urbano, handläggande arkitekt AIX Arkitekter AB

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Sammantaget är en nybyggnad möjlig om den ges en volym som inte dominerar förhållandet mellan byggnad 43:10 och 43:15. Släppet mellan nybyggnaden och 43:10 bör vara så tilltaget att volymerna uppfattas som fristående. Byggnaden bör vad gäller arkitektonisk gestaltning och material vara av hög kvalitet, motsvarande närliggande befintliga byggnader. Denna konsekvensbeskrivning utförs i ett tidigt skede innan ett helt färdigt förslag föreligger. Därför förs diskussionen delvis mer generellt och kan förhoppningsvis utgöra stöd vid vidare projektering.

En nybyggnad vid hus 43:10 kan uppföras på föreslagen plats under förutsättning att byggnaden:

- *Volymmässigt är anpassad till omgivande byggnader.*
- *Angörs till hus 43:10 i maximalt ett plan på ett anpassat sätt.*
- *Utvändigt gestaltas inte främst med utgångspunkt i planerade invändiga funktioner utan med exteriöra kvaliteter och omgivningen som förutsättning.*
- *Uppförs med hög ambition vad gäller kvalitet på material och utförande.*

Samt att följande gestaltningsmässiga hänsyn tas:

- *Byggnaden bör utföras med fasader i rött tegel.*
- *Mötet mellan fasadernas element bör gestaltas med stor omsorg. Exempelvis bör mötet mellan mur och fönsterglas utföras med så nätta profiler som möjligt. Trä är att föredra men beroende av utförande kan materialvalet modifieras. Kraftiga metallprofiler bör helt undvikas.*
- *Byggnaden bör utföras med en i omgivningen passande taklösning.*
- *Gårdsrummet bör hanteras på ett sätt som inte minskar relationen mellan 43:10 och 43:15. Exempelvis bör avenbokarna öster om 43:10, med motsvarighet längs fasaden till 43:15, behållas i största möjliga mån.*

Samt att följande utreds vidare under antikvarisk medverkan:

- *Ingående volymstudier av det slutgiltiga förslaget avseende höjd, bredd och avstånd till befintliga byggnader.*
- *Avståndet till hus 43:10. Initialt bedöms att släppet mellan hus 43:10 och ny byggnad bör vara minst 6 meter för att 43:10 ska bibehålla sin fristående karaktär. Studier av avståndet kan justera denna bedömning.*
- *Justering av marknivåer samt utformning av nya ytor och rumsbildningar.*

HISTORIK

År 1914 började Kungliga tekniska högskolan uppföras på jungfrulig mark vid Lill-Jansskogen. Området projekterades i nord-sydlig riktning mot Valhallavägen. En arkitektävling vanns av arkitekten Erik Lallerstedt och hans nationalromantiska byggnader som präglar området idag. Först att uppföras var södra längan och klocktornet i dagens 43:3. Ett kärnområde, som idag utgör byggnadsminnet, färdigställdes under 1930-talets första del.

1935 upptogs KTH på förteckningen över statliga byggnadsminnesmärken. Härefter har området successivt utökats med nya byggnader och delvis byggts om, efter ritningar av arkitekter som Nils Ahrbom, Sven Markelius, Bengt Lindroos och Hando Kask. 1993 fastställdes skyddsföreskrifter för byggnadsminnet och 1996 övergick byggnaderna med full äganderätt till nuvarande ägare Akademiska Hus. Därmed övergick de till att vara enskilda byggnadsminnen enligt Lag om kulturminnen m.m.

1931 färdigställdes byggnad 43:10. Den uppfördes som kemilaboratorium för cellulosaforskning och några olika ritningsförslag av Erik Lallerstedt, både enklare och mer påkostade än det slutgiltiga förslaget. Ett apr större ombyggnationer har ägt rum under åren på grund av ändrad verksamhet och förnyande av byggnadens installationer. En ombyggnad med Hando Kask som arkitekt färdigställdes 1989.

KTH har nyttjat området alltsedan det började byggas ut och verksamheten sätter stor prägel på det. Det är dynamiskt och har ständigt förändrats och byggts ut efter verksamheternas behov.

NULÄGESBESKRIVNING

Området i helhet är lätt kuperat och bebyggt med främst röda tegelbyggnader från olika tidsperioder. De upplevs som sammanhållna husgrupper placerade i olika vinklar mot andra grupper. Hus 43:10 och 43:15 är parallella. Hushöjder varierar liksom byggnadernas takutformning. Markbeläggningen är utförd i asfalt respektive gatsten. Mindre planteringar med gräs, träd och buskar finns i anslutning till byggnaderna. Det är välhållet och sammanhållet. Det har en stadsmässig kvartersstruktur och gränsar i norr och öster till det stora grönområdet Lill-Janskogen.

Byggnad 43:10

Byggnaden är smal och långsträckt i nord-sydlig riktning. Den har en fristående placering i lätt sluttande terräng och förhåller sig till omgivande byggnader främst genom ett likartat utförande. Den är enhetlig och stramt gestaltad med fasader i rött Helsingborgstegel. Den har småspröjsade fönster i två högsträckta våningar och ett framträdande tegelklätt säteritak. Huvudentrén finns på den södra gaveln. Byggnadens låga källarfönster har välvda överstycken i murade valvbågar i tegel. Liksom övriga ursprungliga byggnader i området utmärks den av en hög kvalitet på material och utförande.

KULTURHISTORISKT SKYDD OCH KLASSIFICERING

KTH:s bebyggelsemiljö är utpekad som kulturhistoriskt värdefull och skyddas genom Lag om kulturminnen m.m. (KML), Miljöbalken (MB) respektive Plan och bygglagen (PBL).

Riksintresse

Planområdet ligger inom Riksintresseområdet för kulturmiljövården AB 115 och lyder därför under MB 3 kap 6 §. KTH-området tillhör en av riksintressets värdekanor, *Institutionsbältet på Norra Djurgården*. Motiveringen finns citerad i handling *Osquarsterrassen (...)* 29 november 2011, AIX Arkitekter. Området gränsar även till Kungliga Nationalstadsparken.

Byggnadsminne

Byggnaderna 043:001-003, 006, 010 och 015 (se karta) inom KTH är enskilda byggnadsminnen sedan 1999. Dessförinnan var de statliga byggnadsminnen enligt FSBM sedan 1935. Till byggnadsminnet finns inget skyddsområde utmärkt. Nedan skyddsföreskrifterna tillhörande beslut 1999-01-11 (citatt):

1. *Byggnaderna får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.*
2. *Ingrepp får inte göras i stommar, ursprunglig planlösning eller äldre fast inredning, såsom snickerier, räcken, armatur och hisschakt. I rum med dekorativt måleri eller annan utsmyckning är även ytskikten skyddade.*
3. *Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med traditionella byggnadsmaterial, färger och metoder på ett sådant sätt att byggnadernas kulturhistoriska värde inte minskar.*
4. *Exteriörens skulpturala liksom interiörens konstnärliga utsmyckningar skall vårdas och underhållas efter konservatorsprogram som godkänts av Länsstyrelsen.*

5. *De till byggnadskomplexet hörande gårdarna skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets karaktär och autenticitet bibehålls.*

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § KML, lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna. Länsstyrelsen får då också ställa de villkor för tillståndet som är skäliga med hänsyn till de förhållanden som föranleder ändringen. Villkoren får avse hur ändringen ska utföras samt den dokumentation som behövs.

För byggnadsminnet gäller också §§ 8:13-17 PBL om varsamhet och förvanskingsförbud.

Planer och områdesbestämmelser

För området gäller områdesbestämmelser OB 87032. De innebär utökad lovplikt för bland annat omfärgning av byggnader, byte av fasadbeklädnad och takmaterial, andra ändringar som avsevärt påverkar byggnadens yttre utseende, tillbyggnader samt skyldighet att söka rivningslov. Planen anger också att (citat):

Området utgör en kulturhistoriskt särskilt värdefull miljö. Byggnader som är särskilt värdefulla ur historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt eller som ingår i ett bebyggelseområde av denna karaktär är enligt 3 kap 12 § (nu 8 kap 13 §) plan- och bygglagen inte förvanskas.

Området är inte detaljplanlagt. I samband med exploateringen vid 43:10 pågår detaljplanläggning som omfattar byggnadstomten och omgivande gaturum.

Stadsmuseets byggnadsklassificering

Byggnaderna som ingår i byggnadsminnet är blåklassade av Stockholms stadsmuseum, liksom tre huskroppar, häribland 43:8-9, som står mellan 43:3 och 43:6. Bebyggelsen i områdets norra del är i huvudsak grönklassad. Bland dessa finns den byggnad som står norr om hus 43:10, innehållande operahögskolan och elektro- och systemteknik. Både den blå- och grönklassade bebyggelsen har bedömts besitta ett högt kulturhistoriskt värde, vilket innebär att PBL:s §§ 8:13-17 om varsamhet och förvanskingsförbud kan komma att tillämpas i bygglovgivningen.

DISKUSSION ANGÅENDE RUMSLIGA KONSEKVENSER

Platsen för nybyggnaden omges av byggnader med höga kulturhistoriska värden. Det innebär att den i volym och gestaltning inte får vara förvanskande för omgivningen. Byggnadsminnets skyddsföreskrifter anger att: *De till byggnadskomplexet hörande gårdarna skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets karaktär och autenticitet bibehålls.* Detta kan i ett vidare perspektiv tolkas som att även nybyggnation i anslutning till befintliga byggnader ska utföras så att byggnadsminnets karaktär och autenticitet bibehålls. Här bedöms att planerad nybyggnad vid 43:10 inte bryter mot skyddsföreskriften, förutsatt att den utförs i enlighet med ovanstående synpunkter.

Platsbildning och gaturum

En byggnad på den planerade platsen bedöms kunna ha positiva effekter på både rumsbildning och rörelsemönster i området, då det ger tydligare identitet till gator och platser och områdets framsida förlängs norrut.

Siktlinjerna i området påverkas av en stor nybyggnad på avsedd plats. Emellertid bedöms inte detta vara av någon större negativ inverkan på byggnadsminnet.

Vid hus 43:10 öppnar området upp sig och har en relativt oklar struktur. Planerad nybyggnad innebär att bebyggelsestrukturen delvis ändras och att en mer sluten platsbildning uppstår mellan byggnad 43:10 och 43:15. Detta är en välkommen utveckling i området som idag har en baksideskaraktär utan tydlig inramning och med främst parkeringsytor i anslutning till 43:10. Miljöns rumsliga egenskaper förstärks. En

förskjutning av den nya huskroppen i förhållande till 43:10 gör att den framstår som mer fristående. Detta bedöms vara lämpligt.

Uppför Osquars backe, norrut mot aktuellt planområde, löper ett gångstråk mellan relativt tätt placerade hus. Nybyggnaden planeras stå parallellt med gatan Teknikringen, som korsar Osquars backe norr om planområdet. Detta kommer att ge ett smalare och tydligare gaturum även här.

Konsekvenser för närliggande byggnader

Hus 43:10 är tydligt fristående, närmast liknar den ett hus på torg. Denna karaktär är viktig att bibehålla. Den hör gestaltningsmässigt ihop med byggnad 43:15 och inga nya volymer bör placeras mellan dessa. Ny byggnad bör inte heller dominera området i förhållande till hus 43:10 och 43:15.

Bebyggelsen norr om 43:10 och 43:15 tillhör inte byggnadsminnet och förhållandet mellan 43:10 och 43:16 (se karta) är av ringa betydelse ur ett kulturhistoriskt perspektiv.

Material och gestaltning

Ledord för nybyggnaden bör vara en respektfull hållning gentemot omgivande byggnader tillsammans med egna arkitektoniska kvaliteter.

Området längs Osquars backe präglas av arkitekten Lallerstedts massiva röda tegelbyggnader. Dessa, här bland hus 43:10 och 43:15, visar på sin tids hantverkskunnande och är materialmässigt av mycket god kvalitet. Även senare tillkomna byggnader längs stråket uppvisar både självständiga kvaliteter och anpassning vad gäller material och utformning. Nya tillskott i denna miljö bör på samma sätt karaktäriseras av hög klass på gestaltning, material och utförande.

